

SWOEG MET EEN WIJK KERSCHOTEN:

Wilt u meer weten?
www.wijkraadkerschoten.nl
www.kerschotenergieneutraal.nl
www.degroenehoven.nl
www.erfgoedapeldoorn.nl
www.apeldoorn.nl

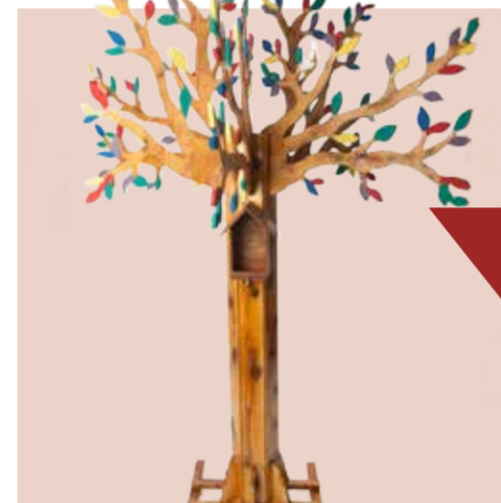
Colofon
Vormgever: Krispijn de Haas (Designheld)
Fotografie: Harry Smits (EneHarry)
(foto wethouder: Gerhard Witteveen)
Drukwerk: Designheld
Oplage: 2500 exemplaren
November 2015

KERSCHOTEN: RIJKS CULTUREEL ERFGOED

Kerschoten: Rijks Cultureel Erfgoed van nationaal belang Architect en stedenbouwkundige David Zuiderhoek kreeg in 1956 de opdracht een woonwijk in open bebouwing te realiseren. Hij ontwikkelde een model geïnspireerd op de toenmalige opvattingen over stedenbouwkundige verkaveling en studiereizen naar Denemarken en Zweden. Zijn ontwerp is gerealiseerd tussen 1958-1962. De vier woontorens in het centrale park volgden in 1973.

Het centrale park is een ontwerp van landschapsarchitect Robert Boom en is aangemerkt als gemeentelijk monument. De variatie aan bomen, boomvormen, hoogte en kleuren, is heel groot, zowel in het park als in de wijk.

Kerschoten is een goed voorbeeld van een wijk op Scandinavische grondslag, waarin de samenhang tussen bebouwing en open, groene ruimte van groot belang is, net als de weloverwogen samenstelling van bouwtypen en bouwhoogten. De vroeg-naoorlogse architectuur is te kenmerken als zakelijk traditionalistisch of gematigd modernistisch. In de Visie erfgoed en ruimte van het Rijk is Kerschoten aangemerkt als wederopbouwgebied van nationaal belang. Dit om de bijzondere kenmerken van de periode 1940-1965 op wijkniveau herkenbaar te houden.

ATLAS VAN KERSCHOTEN

In het kader van de Atlas van Apeldoorn neemt CODA in samenwerking met leden van het Erfgoedplatform, wijkbewoners en andere samenwerkingspartners jaarlijks één wijk of dorp in de gemeente Apeldoorn onder de loep. In de editie van 2015 staat de energieke wijk Kerschoten centraal die dit jaar vijftig jaar bestaat. Onder het motto 'De energie van Kerschoten' is dit jubileum op verschillende manieren gevierd en onder de aandacht gebracht. Daarbij spelen het verleden, heden en de toekomst een rol. Zowel het unieke historische karakter van deze wijk als de sociale samenhang bepaalden het programma. Naast alle evenementen is er een fototentoonstelling door de wijkraad en Het Appèl opgezet en is er een paviljoen ingericht met vier videoportretten van wijkbewoners in CODA Bibliotheek. Net als voorgaande edities is er een Panelenroute uitgezet in de wijk Kerschoten. Het programma is tot stand gekomen door een nauwe samenwerking tussen het Erfgoedplatform Apeldoorn en de werkgroep 50 jaar Kerschoten waarin zowel Stimenz als de wijkraad en Kerschoten Energie Neutraal vertegenwoordigd zijn.

KERSCHOTEN ENERGIENEUTRAAL

Kerschoten Energie Neutraal (KEN) is een ambitieus project, dat streeft naar een energieneutraal Kerschoten in één generatie (een jaar of twintig). Dat wil zeggen dat alle energie die in deze wijk wordt gebruikt over twintig jaar in of nabij de wijk duurzaam wordt opgewekt. Dit is een ingewikkelde opgave, met nog veel onzekerheden en knelpunten. Eén ding is zeker: we kunnen dit alleen bereiken als de bewoners van Kerschoten mee gaan werken aan dit einddoel.

Tot nu toe ligt KEN op koers, met een resultaat van bijna 6% tot nu toe. In totaal is er 7% bespaard op het gasverbruik: deels door gedragsveranderingen van de mensen in de wijk, deels door de isolatie die is aangebracht. Dit is vergelijkbaar met het jaarverbruik van 175 huishoudens! Er zijn nu 1.500 zonnepanelen gelegd. Als we de besparing die gerealiseerd is op elektriciteitsverbruik meerekenen, is er bijna 4% resultaat op het gebied van elektriciteit. Al deze zonnepanelen in de wijk wekken gezamenlijk jaarlijks 380.000 kWh aan energie op, vergelijkbaar met het verbruik van meer dan 100 huishoudens.

Wat gaan we nog doen?

Binnenkort zullen er in de wijk zogenaamde slimme meters komen. KEN zal daarop inhaken met voorlichting om deze meters te benutten voor energiebesparing. KEN gaat natuurlijk door met Power in de Huiskamer en de collectieve inkoop. De gemeente is bezig om samen met deA en grote warmtevragers in de wijk te kijken naar de mogelijkheden om een warmtenet met duurzame warmte aan te leggen. De Fruytierschool zal komend voorjaar 300 zonnepanelen leggen op het dak van de school. De ouders van de school en de mensen in de wijk kunnen hieraan meewerken door het kopen van één of meer participaties. Brengen zij een kwart van de benodigde investering op, dan legt de provincie nog een kwart bij in de vorm van subsidie!

50 JAAR KERSCHOTEN EN DE WENSBOOM

50 jaar Kerschoten, dat vraagt om een feestje, een groot feestje dat een jaar mag duren! Dit jaar waren en zijn vele evenementen gekoppeld aan deze viering, te herkennen aan de Abraham en Sarah poppen. Van een traditionele paasbrunch voor de hele wijk, waarbij de wensboom voor het eerst in volle glorie getoond werd, tot een gezellige Lente fair met 40 kramen van creatieve wijkbewoners. In juni kregen we een rondleiding langs voortuinen in de wijk en was er de Kerschoten speelt! speelmiddag voor alle kinderen. Verder hebben we samen met een lekkere cocktail naar de hilarische comedy 'Alleman' van Bert Haanstra gekeken en was er in september de Burendag, met een lekkere lunch voor de wijk en vele spelletjes.

Op Burendag werd bekendgemaakt welke wens uit de wensboom daadwerkelijk uitgevoerd zal worden. Meer dan 100 wensen kreeg de werkgroep 50 jaar Kerschoten binnen. Een aantal wensen zoals respect en vrede in Kerschoten waren hartverwarmend. De wensen liepen uiteen van 30 km zones en groenvoorzieningen zoals meer parken waarin je actief kan beleven en ontmoeten en speelvoorzieningen tot aan uitbreiding van het winkelaanbod op het Mercatorplein. Het belang van elkaar een handje helpen en omkijken naar elkaar waren ook veelvuldig geuite wensen. De jeugd dacht ook actief mee, vooral een kinderboerderij scoorde hoog naast speelvoorzieningen met juist ook aandacht voor de oudere kinderen. Op de burendag werden de mooiste wensen uitgereikt en deze zullen in samenwerking met de gemeente ook zoveel mogelijk worden gerealiseerd. De winnende wensen zijn meer bloemen en planten met sierwaarde in de perken en een klimrek voor de kinderen. Aan het einde van een mooi jaar vol bijzondere ontmoetingen en evenementen volgt een afsluitend symposium waarbij alle activiteiten en inspanningen van het afgelopen jaar Kerschoten bij elkaar komen. We kijken terug op een bewogen, energiek en bijzonder jubileumjaar...met dank aan allen die hun steentje hebben bijgedragen!

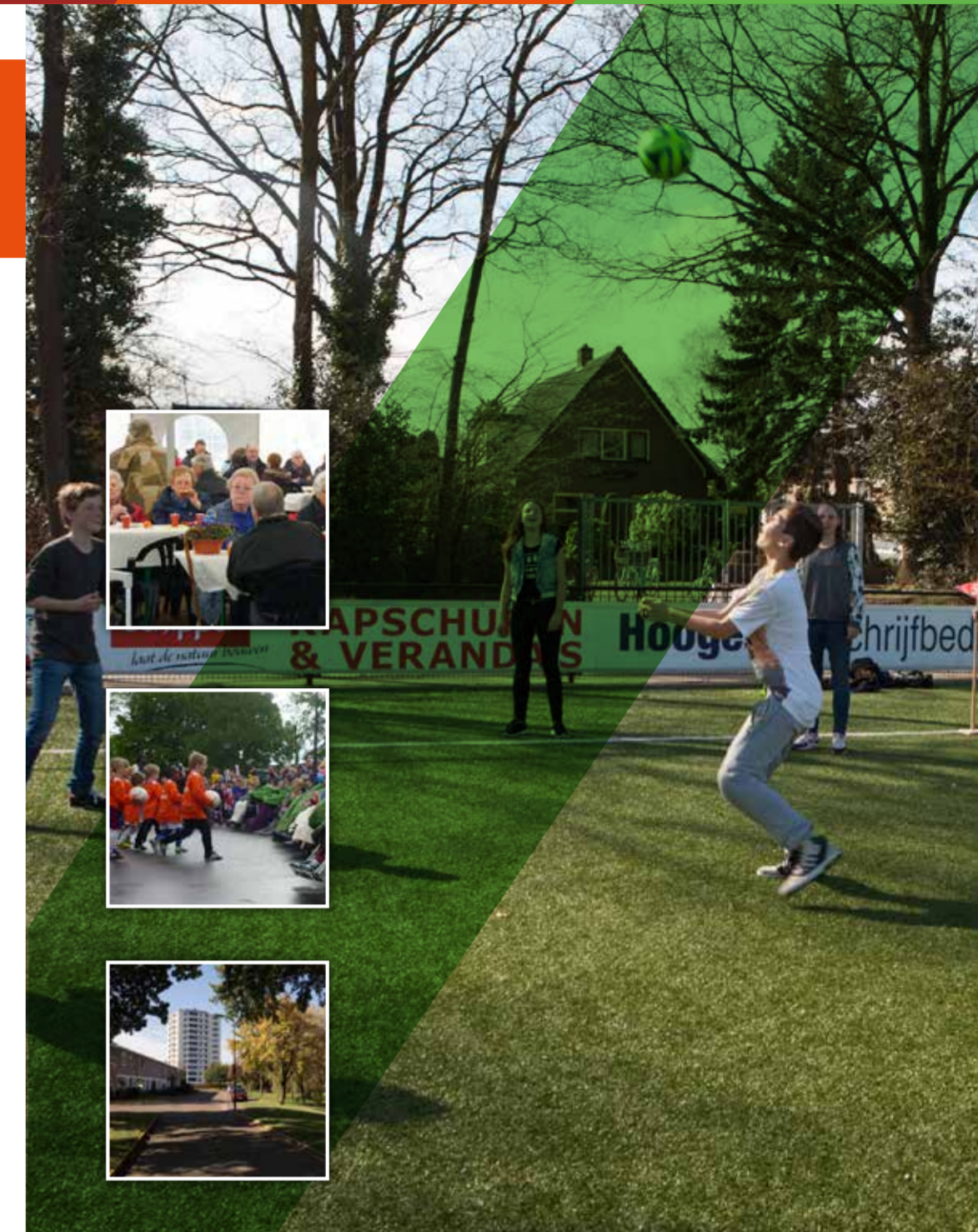
KERSCHOTEN EEN GROENE EN BIJZONDERE WIJK IN BUITENSTAD APELDOORN

Kerschoten is een wijk in het noordelijk deel van Apeldoorn, deels gebouwd voor de tweede wereldoorlog en grotendeels ook daarna. Het bijzondere zit hem in het ruimtelijke en sociale karakter van de wijk. Een deel vankerschoten heeft door zijn ruime, groene opzet die typerend is voor de naoorlogse woning- en stedenbouw, de vermelding 'cultuurhistorisch waardevolle naoorlogse woonwijk' gekregen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Daarnaast sluit het sociale karakter van de wijk naadloos aan bij haar rustige, groene uitstraling. De meeste mensen wonen prettig in Kerschoten door de aangename opzet en de nabijheid van de dagelijkse voorzieningen: ontmoetingsplek De Groene Hoven, de basisscholen De Rank en De Sterrenschool, diverse kerken, sportverenigingen en het winkelcentrum Mercatorplein.

In 2015 bestaat de wijk Kerschoten 50 jaar. Van april tot en met november is er een groot aantal evenementen georganiseerd en een fototentoonstelling over de wijk gemaakt. Er was ook een wensenboom, waarbij iedereen zijn wens voor de wijk kon aangeven.

Daarnaast hebben de wijkraad, de gemeente en het welzijnswerk samen met partners en bewoners uit de wijk gekeken naar welke thema's extra aandacht nodig hebben. De volgende onderwerpen kwamen hierin naar voren:

- De sociale structuur in de wijk
- Het wonen
- De ruimtelijke structuur
- De voorzieningen

SOCIALE STRUCTUUR

AANDACHT VOOR ZOWEL OUDEREN ALS JONGEREN EN FOCUS OP SOCIALE CONTACTEN EN VERBINDING MET KWETSBARE WIJKBEWONERS.

Kerschoten is een aantrekkelijke en veilige wijk om in te wonen en te werken. In deze wijk wonen relatief veel mensen op leeftijd. Deze mensen hebben nu al behoefte aan goede zorg, waarbij eigen regie over hun leven houden belangrijk is. Daarnaast komen er steeds meer jonge mensen en gezinnen in de wijk wonen, die wensen hebben zoals goed onderwijs en speelvoorzieningen. Uit de gesprekken met kerk, wijkraad Kerschoten en Stimenz bleek dat er aandacht nodig is voor de sociale contacten in de wijk. Elkaar kennen en een handje helpen wanneer dit nodig is, zorgt voor behoud van de leefbaarheid van de wijkbewoners voor de toekomst. Verder heeft Kerschoten een aantal woningen waar mensen met bijzondere zorgbehoeftes wonen. Het is belangrijk om hier ook aandacht voor te houden.

Vanuit de enquête "achter de voordeur" is een aantal acties en wensen benoemd:

- Kennismaken met de nieuwe bewoners in de wijk
- Speelvoorzieningen en ruimte voor jongeren
- Vervoersdienst voor de boodschappen Mercatorplein
- Kaartenbak "vraag en aanbod" in het wijkcentrum (computerondersteuning, reparaties in en om het huis, vervoer, verzorging huisdieren, opruimen van de buurt en "samen op stap mogelijkheden").

” EEN WIJK WAAR JONG EN OUD MET ELKAAR SAMEN LEVEN..

KERSCHOTEN: EEN WIJK MET TOEKOMST

LEGENDA

- 1 - WINKELCENTRUM MERCATORPLEIN
- 2 - VERIAN THUISZORG
- 3 - KERK V. JEZUS CHRISTUS V.D. HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN
- 4 - OPEN HOFKERK
- 5 - DANSSCHOOL WENSINK
- 6 - SPORT KERSCHOTEN
- 7 - SPORTVELDEN
- 8 - HANDBALVERENIGING ACHILLES
- 9 - SPEELVELD CURRIESTRAAT
- 10 - VOETBALCLUB ROBUR ET VELOCITAS
- 11 - BASISCHOOL DE RANK
- 12 - BASISCHOOL STERRENSCHOOL
- 13 - SPEELVELD BUYS BALLOT STRAAT
- 14 - TAFELTENNISVERENIGING "DE VELUWE"
- 15 - KINDEROPVANG OOK
- 16 - ONTMOETINGSPLEK DE GROENE HOVEN
- 17 - STILTERUIMTE DE GROENE HOVEN
- 18 - ZORG VAN DE WOONMENSEN
- 19 - JACOBUS FRUYTIER SCHOLENGEMEENSCHAP CASA BONITA
- 20 - ZORGGROEP APELDOORN
- 21 - DE GOEDE ZORG DE VEENKAMP
- 22 - HET HIETVELD NOBELSTRAAT 23

ELEONORA WAKKERMAN VOORZITTER WIJKRAAD KERSCHOTEN

Immiddels woon ik al ruim 18 jaar in de wijk Kerschoten met grote tevredenheid. Door de ruime opzet, het groen en een fijne huis in de buurt Appél is het aangenaam wonen. Door mijn werk, ik reis veel over de wereld, wilde ik op een gegeven moment meer verbinding met de wijkbewoners en deel uitmaken van de wijk. De wijkraad leek mij een goede kans om met de mensen in contact te komen, te horen waarom ze graag in de wijk wonen en wat ze nog meer voor wensen hebben. Op dit moment ben ik de voorzitter van de wijkraad. Hierdoor ben je ook voor vele mensen een aanspreekpunt en ineens ook een bekend gezicht. Zodra er evenementen zijn, bijvoorbeeld op De Groene Hoven, kom ik ook altijd even kijken en luisteren naar wat de mensen mij vertellen. Al deze informatie neem ik weer mee naar de wijkraad, zodat we nog beter uw mening op de juiste plek kunnen laten horen. Mijn wens voor de toekomst is dan ook dat u zo lang mogelijk, gelukkig en fijn in deze wijk kunt blijven wonen met alle contacten en voorzieningen dicht bij huis.

RUIMTELIJKE STRUCTUUR

VERSTERKEN EN MODERNISEREN VAN DE RUIMTELIJKE STRUCTUUR VAN DE WIJK MET AANDACHT VOOR: VERKEER, SPELEN, GROEN EN NAOORLOGS ERFGOED.

De ruimtelijke structuur is een heel belangrijke kwaliteit van de wijk Kerschoten maar vraagt in deze huidige tijd om modernisering. Dit omdat de wensen omtrent wonen veranderd zijn ten opzichte van 50 jaar geleden. Hierbij ligt de aandacht op het verbeteren van verkeerssituaties, meer en andere speelvoorzieningen zoals "natuurlijke speelplekken" en groenopstellingen. Een mooie kans om dit naoorlogse erfgoed in een deels nieuw jasje te steken.

Acties voor de korte termijn kunnen bestaan uit de aanpak van het braakliggende terrein aan de Boerhaavestraat, een studie door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed naar het naoorlogse groen (inclusief voorbeeldwerken met wensen van bewoners), een beheervisie, vervoer binnen de wijk en andere 'groene' acties in de wijk.

” DAT WE NOG LANG IN EEN 'GROEN' KERSCHOTEN MOGEN WONEN!

VOORZIENINGEN

VERDER VERBINDEN VAN DE VOORZIENINGEN MET DE WIJK, VERNIEUWEN VAN HET WINKELCENTRUM EN DE ONTMOETINGS- PLEKKEN EN (SPEEL)VOORZIENINGEN VOOR DE OUDERE JEUGD.

Het goede voorzieningenniveau is voor veel bewoners een belangrijke reden om in Kerschoten te wonen. Het op peil houden van het bestaande voorzieningenniveau in de wijk vraagt wel de nodige aandacht en inspanningen. Zo heeft het winkelcentrum een vernieuwingsimpuls nodig om in de toekomst aantrekkelijk te blijven. Er zijn zowel investeringen in het winkelaanbod als in de uitstraling en bereikbaarheid van het winkelcentrum nodig. Daarnaast zou het gebruik van De Groene Hoven voor de wijk in de toekomst verder versterkt kunnen worden. De ontwikkeling van ontmoeting met een horecaconcept en wijkgerichte activiteiten zijn belangrijke uitgangspunten. Daarnaast is er de wens naar het toevoegen van meerdere functies binnen De Groene Hoven. Ook de ontwikkeling van het onderwijsaanbod van de basisscholen vraagt aandacht om de wijk aantrekkelijk te houden voor jonge gezinnen. Acties op de korte termijn kunnen bestaan uit de vernieuwing van het winkelcentrum Kerschoten en "een vernieuwd gebruikconcept" voor De Groene Hoven met een duidelijk horecaconcept gecombineerd met ontmoeting en wijkgericht activiteitenaanbod.

WONEN

VOLDOENDE BETAALBARE WONINGEN, TOEKOMSTBESTENDIGE EN DUURZAME WONINGEN MET RESPECT VOOR HET NAOORLOGS ERFGOED.

Kerschoten is een aantrekkelijke wijk om te wonen, zowel in de huur- als in de koopsector. De woningen vragen na 50 jaar echter wel om een modernisering. Aan de ene kant door gedegen onderhoud te plegen, te renoveren en/of te vervangen door nieuwbouw. Aan de andere kant ook door verduurzamen en oog te houden voor het naoorlogs erfgoed van de wijk. Acties op het gebied van wonen zijn de voortzetting van het Kerschoten Energie Neutraal (KEN) project, het levensloopbestendig maken van woningen in de Appelbuurt en energetische maatregelen bij de laagbouw rond de vijfverpartijen.

” MEER KLEINSCHALIG WONEN VOOR OUDEREN OP BEGANE GROND MET VEEL TUIN

MARK SANDMANN WIJKWETHOUDER VAN KERSCHOTEN

Als nieuwe wethouder ben ik blij verrast met alle energie die er in Kerschoten is. Niet alleen energie om veel energie te besparen via KEN, maar ook heel veel energie voor nieuwe plannen voor het winkelcentrum, energie om samen met bewoners en organisaties activiteiten in de wijk te organiseren, energie om het onderwijs goed te houden en energie om de bijzondere opzet van deze naoorlogse wijk verder te vernieuwen en versterken. Ik ben daarom heel blij dat de wijkraad, partners in de wijk en gemeente samengewerkt hebben om al deze energie te bundelen in de toekomst van Kerschoten. Dit is een mooi voorbeeld van een nieuwe manier van werken in de wijk. Ik hoop van harte dat we de komende jaren stap voor stap kunnen werken aan een verdere verbetering van deze prachtige naoorlogse wijk.